

HANKINTAPOLIITTISEN OHJELMAN SEURANTA JA RAPORTOINTI, VUOSI 2020

Hankintapoliittisen ohjelman mukaan kaupunginhallitukselle tuodaan kaksi kertaa vuodessa eli kolmannesvuosisiraportin ja tilinpäätöksen yhteydessä raportti, miten hankintapoliittisen ohjelman päämäärät sekä tavoitteet ovat toteutuneet ja miten niitä on edistetty. Hankintapoliittisen ohjelman seurannan ja raportoinnin koordinoinnista vastaa kaupungin hankintapalvelut yhdessä palvelualueiden kanssa.

Yleiskatsaus vuoden 2020 hankintojen osalta

Kaupunginhallitus hyväksyi kokouksessaan 1.6.2020 § 228 Salon kaupungille uuden hankintapoliittisen ohjelman kaudelle 2020 -2023. Hankintapoliittisen ohjelman mukaan ohjelma ja sen tavoitteet viedään tiedoksi ja toteutettavaksi palvelualueille, kun ohjelma on hyväksytty. Ohjelman tiedottamisesta ja toteuttamisen ohjaamisesta vastaa hankintapalvelut yhdessä hankintavastaavien kanssa. Ohjelma jalkautus toteutetaan vuoden 2020 aikana.

Vuosi 2020 on ollut poikkeuksellinen myös hankintojen osalta. Johtuen kaupunginjohtajan ja talousjohtajan sijaisjärjestelyistä on hankintapalveluissa ollut merkittävä resurssivajaus toukokuusta 2020 alkaen (noin 50 %:n vajaus), mikä on vaikuttanut merkittävästi hankintapalvelujen työhön. Kriittisimmät hankinnat on saatu vietyä läpi, mutta sumaa puretaan vielä koko alkuvuoden 2021. Ohjelman jalkautaminen ja toteutuksen aloittaminen on viivästynyt kevääseen 2021 johtuen sekä talouspalvelujen sijaisjärjestelyistä että osin myös koronan aiheuttamasta poikkeustilanteesta.

Salon kaupungin hankintapalvelujen kautta kilpailutettiin tai valmisteltiin vuonna 2020 yhteensä 48 hankintaa, joista 45 kilpailutettiin sähköisen hankintajärjestelmän Clouidian kautta. Hankintapalvelujen henkilötyövuosimäärä oli käytännössä yksi henkilö vuonna 2020. EU-kynnysarvot ylittäviä hankintoja oli yhteensä 13 kpl, kansalliset kynnysarvot ylittäviä 20 kpl ja kansalliset kynnysarvot alittavia eli pienhankintoja 12 kpl. Vuoden 2020 aikana Salon kaupungilla oli kolme hankinta-asiaa käsiteltävänä markkinaoikeudessa, joista yhdessä asiassa kaupunki sai langettavan päätöksen ja kaupunki veloitettiin maksamaan hyvitysmaksua. Kahdessa muussa asiassa kaupungin valitus menestyi ja yhden asian osalta valittaja peruutti valituksensa. Hankintojen paikallisuusaste on ollut hyvä. Hankintapalvelujen کاره arvio on, että reilulla 50 %:lla hankinnoista on ollut paikallista vaikuttavuutta. Markkinavuoropuhelujen määrä on lisääntynyt edelleen hankinnoissa.

Vuonna 2020 hankinta- sekä liikennepalvelut valmistautuivat EU:n puhtaita julkisia ajoneuvohankintoja koskevan direktiivin täytäntöönpanoon. Tältä osin hankittiin tietoa tulevasta lainsäädännöstä ja osallistuttiin eri verkostoihin sekä järjestettiin asiasta markkinavuoropuheluja yhteistyössä Valonian ja muiden Varsinais-Suomen kuntien kanssa. Yhteishankintayksikköjen osalta Salon kaupunki on hyödyntänyt lähinnä Hansel Oy:n ja Turun seutuhankintojen palveluja. Salon kaupunki on hyödyntänyt yhteishankintayksiköiden kilpailuttamia hankintoja tapauskohtaisesti arvioiduissa ja lähinnä rutiini- ja volyymituotteiden hankinnoissa. Vuonna 2020 liityttiin kuuteen yhteishankintaan, joista suuri osa oli materiaalihankintoja.

Suunnitelmallisuus ja kokonaistaloudellisuus

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho ja aikataulu	Toimenpiteet
Hankintojen suunnitelmallisuus ja ennakointi.	Toimialat tunnistavat keskeiset strategiset hankinnat.	Toimialan strategiset hankinnat tunnistettu.	Toimialajohtaja ja hankintapalvelut / ohjelmakausi	Tavoitteen toteutuminen ei ole vielä alkanut. Toimialat ovat laatineet hankintasuunnitelmansa, jonka avulla myös keskeisiä hankintoja on selvitetty.
Hankintojen suunnitelmallisuus ja ennakointi.	Hankintasuunnitelmiin panostetaan, niitä kehitetään sekä niistä tiedotetaan avoimesti.	Hankintasuunnitelmat tehty ja niistä on tiedotettu.	Toimialat ja hankintapalvelut / vuosittain	Vuoden 2020 osalta hankintasuunnitelma on laadittu ja julkaistu kaupungin nettisivuilla.
Tavoitteelliset hankinnat.	Valitaan 1-3 vaikuttavuudeltaan merkittävää hankintaa, joille asetetaan tavoitteet ja mittarit hankinnan valmisteluvaiheessa.	Toteutuneet tavoitteelliset hankinnat / kpl	Palvelualueet ja hankintapalvelut / ohjelmakausi	Tavoitteen toteutuminen on alkanut osin. Vanhuspalvelujen tehostettu palveluasuminen alkoi vuonna 2020 dynaamisena hankintajärjestelmänä, johon on tarkoitusta asettaa mittarit asiakastytyväisyyden osalta.
Kaupungin hankinnat ovat kokonaistaloudellisia.	Kehitetään malli hankintojen hyötyjen ja kustannustehokkuuden arviointiin.	Toimintamalli kartoitettu tai kehitetty.	Hankintapalvelut, palvelualueet / ohjelmakausi.	Tavoitteen toteuttaminen ei ole vielä alkanut.
Yhteishankintojen hyödyntäminen.	Hyödynnetään olemassa olevien yhteishankintayksikkökumppanien yhteiskilpailutuksia etenkin volyymi- ja rutiinituotteiden hankinnoissa silloin, kun hankinnalla ei ole erityistä paikallista vaikuttavuutta.	Hankintasopimusten määrä / vuosi.	Hankintapäällikkö / ohjelmakausi	Yhteishankintoja on hyödynnetty niissä hankinnoissa, joissa ei ole erityistä paikallista vaikuttavuutta ja jotka ovat olleet kaupungin kannalta hyödyllisiä. Yhteishankintojen sopimusten määrä vuonna 2020 on ollut 6 kpl.
Sopimushallinnan parantaminen.	Päivitetään yhteistä sopimusohjeistusta ja sopimusmalleja.	Ohje ja sopimusmallit päivitetty / tehty.	Hankintasiiantuntija / ohjelmakausi	Sopimusmallien ja sopimusohjeistuksen päivittäminen on siirretty keväälle 2021.
Sopimushallinnan parantaminen.	Selvitetään sopimushallintajärjestelmän käyttöönoton mahdollisuus ja soveltuvuus kaupungin järjestelmiin.	Selvitystyö tehty.	Hankintasiiantuntija / ohjelmakausi	Sopimushallintajärjestelmän kartoittaminen on siirretty vuodelle 2021, kun asiahallintajärjestelmän päivitys (Dynastys 10) on saatu käyttöön.

Elinvoimaisuus, yritysmuutos ja yhteistyö

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho ja aikataulu	Toimenpiteet
Markkinavaikutusten arviointi.	Kaikissa kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa arvioidaan vaikutukset markkinoihin ja tutustutaan markkinatilanteeseen jo suunnitteluvaiheessa.	Markkinavuoropuhelujen määrä / kynnysarvot ylittävien hankintojen määrä.	Palvelualueet, hankintapalvelut / vuosittain	Markkinavuoropuheluja on järjestetty ainakin liikenne- ja kuljetuspalveluhankinnoissa, ajoneuvohankinnoissa sekä soten palveluhankinnoissa. Lisäksi markkinoita on kartoitettu erilaisilla suppeammilla markkinakartoituksilla. Vuoden 2020 aikana tehtiin yksi tietopyyntö.
Markkinavaikutusten arviointi.	Markkinavuoropuhelua lisätään ja markkinavuoropuheluihin kehitetään erilaisia käytäntöjä.	Toimintamallit markkinavuoropuheluille kartoitettu.	Palvelualueet, hankintapalvelut / vuosittain	Markkinavuoropuheluja on käyty pääsääntöisesti etäyhteyksien välityksellä, mikä on sinänsä luonut uuden toimivan mallin vuoropuheluun. Muiden toimintamallien kartoittamista jatketaan.
Tarjoajien aito mahdollisuus osallistua kilpailuksiin.	Mahdollistetaan myös pienten ja keski suurten yritysten osallistuminen tarjouskilpailuihin hankinnan luonne huomioiden.	Osatarjoukset tarjouspyynnöissä / lähetetyt tarjouspyynnöt	Hankintapalvelut / vuosittain	Vuonna 2020 on kilpailutettu Tarjouspalvelun kautta 45 tarjouspyyntöä, joista 13:een oli mahdollisuus jättää osatarjouksia.
Kilpailun edistäminen ja toimivat markkinat.	Kaupunki saa useita tarjouksia kilpailutusta kohden.	Tarjousten määrä keskimäärin / kynnysarvot ylittävät hankinnat	Palvelualueet, hankintapalvelut / ohjelmakausi	Vuonna 2020 saatujen tarjousten määrä per hankinta oli keskimäärin 6 kpl. Määrä on nousussa ja parempi kuin vuonna 2019, jolloin saatujen tarjousten määrä oli keskimäärin 5 kpl per hankinta.
Yritysten aktivointi julkisiin hankintoihin.	Kehitetään yhteistyössä Yrityssalon ja yrittäjäjärjestöjen kanssa toimintamalli säännölliselle vuorovaikutukselle.	Toimintamalli kehitetty ja sovittu.	Hankintapäällikkö, Yrityssalo, yrittäjäjärjestöt.	Salo hankkii -tapahtuma ehdittiin järjestää live-tapahtumana maaliskuussa 2020 juuri ennen poikkeustilanteen alkamista. Tapahtuma on toiminut hyvänä tilaisuutena verkostoitua ja saada tietoa alueen hankinnoista. Muiden vuorovaikutusmallien kartoitusta jatketaan.
Onnistuneiden hankintojen esiin tuominen.	Lisätään viestintää onnistuneista hankintaesimerkeistä kaupungin tiedotuksessa.	Onnistuneet hankintaesimerkit / vuosi	Hankintapalvelut, viestintäpalvelut, palvelualueet / ohjelmakausi	Kaupungin meneillään olevista hankinnoista on tiedotettu Salon kaupungin some-sivustoilla. Tavoitteen toteutustavan suunnittelua jatketaan viestintäpalvelujen kanssa.

Innovatiivisuus, kehitysmuutos ja vaikuttavuus

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho ja aikataulu	Toimenpiteet
Uusia ratkaisuja ja kokeilevuutta edistävät hankinnat	Palvelualueita kannustetaan tarjoutumaan kokeiluympäristöksi ja kehitysalustaksi yritysten sekä tutkimus- ja oppilaitosten innovaatioille ja kehittämistoimille. Ohjelmakaudella tehdään 1-2 kokeilua asian osalta.	Tehdyt innovatiiviset hankinnat. 1-2 kokeiluymäristöä.	Kehittämispalvelut, hankintapalvelut ja 1-2 yksikköä / ohjelmakausi	Liikennepalvelut on aloittanut vuonna 2020 yhdessä Salon Seudun koulutus-kuntayhtymän opetusryhmän kanssa luomaan matkustajalaskuria joukkoliikenteeseen.
Uusia ratkaisuja ja kokeilevuutta edistävät hankinnat	Lisätään pilotoiteja ja avataan hankintatarpeet yrityksille hankintojen suunnitteluvaiheessa.	Pilottien tai kokeilujen määrä hankinnoissa / vuosi.	Kehittämispalvelut, Hankintapalvelut sekä 1-2 yksikköä / ohjelmakausi	Digihankkeen osalta on valmisteltu robotiikan kokeilua tiettyjen kustannuserien automatisointiin. Liikennepalvelut oli mukana Pohjoisen kasvukäytävän rahoittamassa pilottihankkeessa, jossa kehitettiin sähköistä työkalua kuljetuspäästöjen laskemiseen ja kuljetushankintojen tueksi.
Hankintojen arviointi.	Tehtyjä hankintoja ja kilpailutuksia arvioidaan. Hankintatapoja ja toimintamalleja kehitetään arvioinnin perusteella.	Arviointimalli tehty ja toteutettu 2-4 arviointia.	Palvelualueet, hankintapalvelut / ohjelmakausi	Tavoitteen toteuttamista ei ole vielä aloitettu. Tehtyjen kilpailutusten osalta tehdään normaalia käytännön toimintaan liittyvää arviointia.
Tuottavuuden lisääminen älykkäillä hankinnoilla.	Etsitään hankinnoista, jotka lisäävät tuottavuutta palvelutuotannossa älykkäiden tai digitalisaation avulla.	Uusien ratkaisujen määrä / ohjelmakausi	Palvelualueet, elinkeinokehitys / ohjelmakausi	Seniorien ja juniorien elämänlaadun parantaminen älykkäillä kuljetusratkaisulla niminen hanke jatkui vuonna 2020. Hankkeessa tehtiin asiakaskartoitus palvelujen osalta sekä kartoitettiin, miten dataa voitaisiin hyödyntää. Lisäksi kaikissa liikennepalvelujen kuljetus- ja järjestelmähankinnoissa on otettu huomioon koko kuljetusjärjestelmän kehittäminen yhteensopivaksi kokonaisuudeksi.

Vastuullisuus ja kestävä kehitys

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho ja aikataulu	Toimenpiteet
Kaupungin hankinnat tukee sosiaalista vastuuta	Määritellään, missä palvelu- ja urakahankinnoissa työllistämisehtoja on tarkoituksenmukaista käyttää.	Sosiaalisten kriteerien käyttö / tarjouspyyntöjen määrä	Palvelualueet ja hankintapalvelut / ohjelmakausi	Tavoitteen toteutumista ei ole vielä aloitettu. Työllisyyden kuntakokeilu alkaa vuoden 2021 alkupuolella, jonka jälkeen asiaan palataan.
Kaupungin hankinnat tukee sosiaalista vastuuta	Työllistämisen hankintaohjeistusta päivitetään siten, että määritellään, missä hankinnoissa työllistämisehtoja on tarkoituksenmukaista käyttää.	Sosiaalisten hankintojen ohjeet päivitetty	Työllisyyspalvelut ja hankintapalvelut / 2020 loppuun	Tavoitteen toteutumista ei ole vielä aloitettu. Työllisyyden kuntakokeilu alkaa vuoden 2021 alkupuolella, jonka jälkeen asiaan palataan.
Hiilineutraalien hankintojen lisääminen.	Tunnistetaan ne hankinnat, joilla on merkittävä vaikutus hiilineutraaliuteen.	Hiilineutraalien hankintojen määrä / vuosi	Hankintapäällikkö, kaupunkikehityspalvelut / ohjelmakausi	Ilmasto- ja ympäristöohjelman laatiminen on aloitettu vuoden 2020 aikana. Ohjelmassa pyritään ottamaan myös tämä tavoite huomioon. Hiilineutraalien hankintojen kartoitusta jatketaan edelleen. Kuljetushankinnoissa otettiin huomioon kaluston Euro-luokitus.
Energiatehokkaiden hankintojen lisääminen.	Rakennushankkeet pyritään toteuttamaan paremmilla energiatehokkuusarvoilla.	Energiatehokkaiden hankintojen määrä / ohjelmakausi.	Kaupunkikehityspalvelut, hankintapalvelut / ohjelmakausi	Perniön kirkonkylän koulun ja Märynummen uuden koulun ja päiväkotirakennuksen hankkeet toteutettiin paremmilla energiatehokkuusarvoilla. Perniön koulun väistöilahankinnassa otettiin myös huomioon rakennuksen energiatehokkuus. Vuosittain pyritään vaihtamaan öljylämmityskohteita maalämpöön ja sähkönkulutuksen osalta kohteita siirretään LED-valaistuksen piiriin.
Energiatehokkaiden hankintojen lisääminen.	Rakennukseen liittyvien laitteiden ja koneiden hankinnoissa huomioidaan energiatehokkuus koko elinkaaren aikana.	Energiatehokkaiden hankintojen määrä / ohjelmakausi.	Kaupunkikehityspalvelut, hankintapalvelut / ohjelmakausi	Ilmanvaihdon puhallinmoottoreita on vaihdettu vanhojen rikkoutuessa tai tarpeen vaatiessa huomattavasti energiatehokkaampiin (n. 50%) ja vähäisempää huoltoa vaativiin EC tyyppiisiin sähkömoottoreihin. Käytönaikaista energiatehokkuutta on pyritty parantamaan älykkään kiinteistöautomaation keinoin, mm. saneeraamalla vanhoja automaatiojärjestelmiä uusiin. Älykkäällä kiinteistöautomaatiolla voidaan ohjata mm. valaistusta, ilmanvaihtoa ja lämmitystä tarpeen mukaan.
Vastuulliset elintarvikehankinnat	Elintarvikehankintojen minimivaatimukset pyritään laatimaan siten, että hankitaan Suomen lainsäädännön vaatimuksin tuotettuja elintarvikkeita.	Elintarvikehankinnan tarjouspyynnön kriteerit / toteuma ja saadut tarjoukset	Ravitsemispalvelut, hankintapalvelut / vuoden 2021 loppuun mennessä.	Elintarvikkeiden hankinta kilpailutetaan vuoden 2021 aikana, jonka yhteydessä tämä tavoite otetaan valmisteluun.
Kestävän kehityksen yhteistyö.	Osallistutaan aktiivisemmin kestävä kehityksen toimijoiden toimintaan sekä hyödynnetään sitä hankintojen suunnittelussa.	Toteutuneet yhteistyöt / vuosi	Palvelualueet, hankintapalvelut / ohjelmakausi	Hankintapalvelut on osallistunut syksystä 2020 alkaen Valonian järjestämään kuntien hankinta-asiantuntijoiden verkostoon, jossa yhtenä aiheena ovat olleet kestävä kehityksen hankinnat. Lisäksi yhteistyötä on tehty puhtaasti direktiivin osalta.